

TEMATIKA

Oldalszám: 28

Melléklet: 8

Változat : 3.

**Az MRSZ üzemeltetésében végzendő
siklóernyős képzéshez**

Hatálybalépés dátuma: **2004. december 20.**

Készítette:

Jóváhagyta és elrendelte:

Kerekes László
minőségirányítási megbízott

Matuz István
főpilóta

Felterjesztve a Légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. Törvény (XI.30.) 32.§. alapján a PLH-hoz jóváhagyásra.

Polgári Légiközlekedési Hatóság

Tartalom:

0.	Hatáskör és hivatkozások	3.
I.	Alapfokú képzés	4.
	Alapfokú képzés csörléssel	7.
II.	Középfokú képzés	11.
III.	Felsőfokú képzés	14.
	1. Biztonságtechnikai képzés	14.
	2. Oktatói képzés	15.
	3. Üzemi ellenőrző repülő képzés	16.
IV.	Továbbképzések	17.
	1. Típusátképzés	17.
	2. Csörlős átképzés	17.
	3. Tandem átképzés	18.
	4. Segédmotoros képzés	19.
	5. Mentőrendszer használatának oktatása	25.
V.	A siklóernyős pilóták képzési szintjei	26.
	1. Vizsgák igazolása	26.
	2. Növendék jogosítások	26.
	3. Pilóta jogosítások	26.
	4. Nemzetközi jogosítások	27.
VI.	A repülési jogosítás érvényesítése, megszűnése illetve megújítása	28.
Mellékletek	M/1. Siklóernyős „A” vizsga kérdések	
	M/2. Siklóernyős kisdombos követelmények	
	M/3. Siklóernyős magas startos követelmények	
	M/4. Siklóernyős „B” vizsga kérdések	
	M/5. Csörléses siklórepülések végrehajtása	
	M/6. Csörléses indítás végrehajtása vontatott csörlővel	
	M/7. Siklóernyős tandem képzés	
	M/8. Oktatói képzés programja	

Jelen munka kidolgozásában kiváló siklóernyős oktatók vettek részt. Felelős gondolkodásuk és szakmai tapasztalataik segítettek abban, hogy a siklóernyősök számára olyan egységes szerkezetű tematika álljon rendelkezésre, amely alkalmas az eddig felgyülemlett oktatási tapasztalatok alapján a biztonságos és szakmailag alapos képzés folytatására.

*Alkotó segítségükért ezúton mondok köszönetet:
Szabóné Koleszár Edinának, Szabó Péternek, Szabó Ernőnek, Perczes Zsoltnak, Farkas Tibornak, Kubicsék Attilának Tábor Tamásnak és Bíró Bálintnak.*

*Kerekes László
siklórepülő szakértő*

0. Hatáskör és hivatkozások:

Ez a tematika az MRSZ által üzemeltetett siklóernyős klubok, egyesületek és szakosztályok tagjai részére készült.

Az 1995. évi XCVII törvényben, a 141/1995 (XI.30.) Korm.rendeletben, a 14/1998. (VI.24.) és a 25/2003. (IV.25.) GKM–HM–KvVM együttes rendeletben, valamint a 14/2000 (XI.14.) KöViM rendeletben a siklóernyőzésre vonatkozó előírásokat a repülések megszervezésével és az oktatással, a képzés nyilvántartásával és az adatközlésekkel kapcsolatos utasításokat az MRSZ, mint üzemeltető szervezet a klubok társadalmi üzemeltető szervezetén keresztül, a siklóernyős vezető pilóták közreműködésével tartatja be.

A vezető pilótákat a klubok felterjesztése és szakmai alkalmasságuk alapján (érvényes siklóernyős oktatói jogosítással rendelkezzen) az MRSZ főpilóta szakmai helyettese nevezi ki.

A vezető pilóta feladata a szervezet képzési tevékenységének irányítása, ellenőrzése, nyilvántartása, a vizsgáztatásokban való részvétel, jogosítások érvényesítése (kivéve az üzemi ellenőrző és az oktatói szinteket). Feladata továbbá a klub kezelésébe adott repülési területek nyilvántartása, a szükséges engedélyeztetési eljárások végzése, valamint az aktuális légtérhasználati szabályok ismertetése a területet használó pilótákkal.

Szervezett, tanfolyamrendszerű képzést csak a PLH által végzett audit alapján az MRSZ főpilótája által engedélyezett siklórepülő iskolában szabad folytatni.

Amennyiben az oktatói jogosítással rendelkező személy az egyesületén belül végez képzést, azt egyénileg és személyesen kell, hogy végezze e tematika útmutatásai szerint.

Iskola működését csak akkor engedélyezi a főpilóta, ha ott a képzéshez szükséges személyi, tárgyi, szervezeti és biztonsági feltételek bizonyítottan megvannak.

1. Személyi feltételek: oktatói jogosítással rendelkező felelős képzésvezető és megfelelő számú oktató személyzet.

2. Tárgyi feltételek:

- oktatás céljára alkalmas helyiség,
- képzésre alkalmas légi járművek,
- felszerelések a képzés biztonságos végzéséhez (protektoros beülők, sisakok, széljelzők, elsősegélynyújtó eszközök, rádiótelefon, stb)
- érvényes szabályok gyűjteménye és képzési tematika az oktatószemélyzet minden tagja részére,
- az MRSZ főpilótája által jóváhagyott képzési okmányok,
- tansegédlet minden képzésben részt vevő számára.

3. Egyéb feltételek:

- a képzésben részt vevő növendékek számára kiadott TANULÓIGAZOLVÁNY, amely bizonyítja, hogy a képzés az MRSZ keretei között folyik, és azonosítja az iskolát és az oktatót.

4. Kibocsátó vizsgáztatást (amely az iskolában folytatott képzés befejezéséről vagy a pilótaképzés befejezéséről tanúskodik) az iskola csak az MRSZ felhatalmazása alapján végezhet. Abban az esetben, amikor az iskolát az MRSZ felülvizsgálja, az oktatások és vizsgáztatások időpontjáról az MRSZ főpilótáját értesíteni kell.

I. Alapfokú képzés

1. Az alapfokú képzést úgy kell megszervezni, hogy minden megkezdett 5 db képzésbe bevont repülőeszköz mellett legalább egy oktató kell, hogy a gyakorlatok során jelen legyen. Valamennyi gyakorlatfajtát a nap reggeli illetve késő délutáni óráiban végeztessük el, illetve olyan időjárási körülmények között, amikor a termiktevékenységből származó zavaró hatásokkal a növendék nem kerülhet szembe. Maximális megengedett szélesség: 5 m/s.

2. Az alapfokú képzést olyan repülőeszközzel kell végrehajtani, amelynek alkalmassága iskolarepülésekre szól. A képzés során a növendék méreteinek megfelelő protektoros beülő, sisak, bakancs használata kötelező.

3. Az alapfokú oktatás színhelye a kezdőpálya. A pályának egyenletesen lejtő nyitott terület felel meg, amelyen zavaró tereptárgyak, vagy növényzet nem található. A kezdőpálya alkalmasságát az oktató állapítja meg.

4. Az alapfokú képzésbe azt a növendéket lehet bevonni (18 év alatt szülői nyilatkozattal, továbbá 16 év alatt csak a főpilóta szakági helyettesének külön engedélyével, korlátozásokkal), aki a képzési feladatot és a rá vonatkozó felelősség meghatározását ismeri.

5. Az alapfokú elméleti oktatást az A/5 gyakorlat megkezdéséig be kell fejezni. Az alapfokú elméleti oktatás írásbeli vizsgával zárul, amelynek minimum-követelmény anyaga az e tematika mellékletét képező alapfokú elméleti kérdéssor által lefedett ismeretek.

6. Az alapfokú képzés a kisdombos és a magas startos követelmények teljesítése után (a követelményeket a melléklet tartalmazza) az „A” vizsgáig tart. A növendék az „A” vizsgáig minimum 10 napon (10 alkalommal) hajt végre gyakorlatokat, az „A” vizsga letételéhez szükséges minimális felszállásszám 50, amelyek során legalább 10 db 100 méternél nagyobb szintkülönbségű repülést is kell végezni. Az összes repült idő minimálisan egy óra.

7. Az alapfokú képzést a meghatározott gyakorlatok végrehajtásával kell folytatni, az alábbi sorrendben. A gyakorlatok sikeres elvégzését az oktató a növendék-munkafüzetbe írja be.

A/1 a/ gyakorlat: Földi előkészítés

A gyakorlat célja: a növendék sajátítsa el a siklóernyő kiterítésének és összecsomagolásának módját, a hevederzet helyes bekötését, a repülés előtti ellenőrzést, a siklóernyő földi mozgását valamint a kormányzáshoz szükséges mozdulatokat, és értelmezze a vezényszavakat.

A végrehajtás módja: az oktató mutassa be a fentiekben leírt műveleteket, majd kérje számon, illetve végeztesse el azokat a növendékekkel. Végeztesse el a szimulációs próbákat és sulykolja be a vezényszavakat.

A/1 b/ gyakorlat: Kötelező szimulációk

A gyakorlat célja: a növendék sajátítsa el a rendellenes helyzetek megoldására rávezető gyakorlatokat.

A végrehajtás módja: egy felfüggesztett beülőben hajtsa végre a beülőbe való beülést, abból kiülést, a testsúlyáthelyezést mindkét irányba, kicsatolt combhevederzetnél a szimulált start utáni visszamászást, a megfordulást az ernyő alatt, a vízreérés előtti teendőket, a mentőernyő kidobását.

A/1 c/ gyakorlat: Talajfogási technikák

A gyakorlat célja: a növendék sajátítsa el a hibás földetéréskor alkalmazható tompítási technikákat.

Minimális gyakorlatszám: 10

A végrehajtás módja: az oktató mutassa be és kérje számon a biztonságos földetérési technikákat a sérülések elkerülése érdekében.

A/2. gyakorlat: Felhúzások és futópróbák

A gyakorlat célja: a növendék tanulja meg a kupola felhúzását starthoz, irányítását előremozgáskor, futáskor, legyen képes a start szándékos megszakítására, és élénk szélben, vagy erős befúváskor a siklóernyő földön tartására.

Minimális gyakorlatszám: 10

A végrehajtás módja: a növendék a siklóernyő-kupolát előre és háttal-starttal önállóan húzza fel olyan helyzetbe, hogy azzal a felszálláshoz szükséges gyorsítást el tudja végezni. Gyakorolja a start közbeni irány és állásszög korrekciókat, illetve a start megszakítását.

Futópróbát csak vízszintes terepen, vagy olyan magasságból szabad végeztetni, ahonnan egy-két másodpercnél hosszabb idejű siklásra nincs lehetőség.

A végrehajtás követelménye: a növendék a gyorsítás során érje el a felszálló sebességet, és a fékezés során egy - két másodpercre emelkedjen el. A gyakorlat végrehajtásakor a kupolát a növendék önállóan kezelje.

A/3. gyakorlat: Talajmenti siklások

A gyakorlat célja: a növendék sajátítsa el a felszállás műveletét, az iránytartást és a helyes talajfogással történő leszállást.

Minimális startszám: 20

A végrehajtás módja: az oktató kérje számon a le- és felszállás fázisait, a le- és felszálláskor elkövethető hibákat és a követendő magatartást. A futópróbát a pálya magasabb pontjáról kezdve a növendék a talajtól eltávolodhat.

A végrehajtás követelménye: a növendék a felszállás és leszállás során megfelelő biztonságot mutasson, siklás közben tartsa az irányt, a leszállást helyes test- és lábtartással hajtsa végre. Felhúzási, iránytartási hibák esetén a növendékkel az A/2. gyakorlatot ismételtetni kell.

A/4. gyakorlat: Fordulózások, gyorsítások, lassítások

A gyakorlat célja: a növendék szerezzen gyakorlatot a szándékos irányváltatásokban, a siklóernyő fordulóba vitelében, a fékek segítségével történő gyorsítások és lassítások végrehajtásában.

Minimális startszám: 20.

A végrehajtás módja: a növendék végezzen az oktató utasítására szándékos irányeltéréseket, majd vegye fel a széliránynak megfelelő helyes leszállási irányt. Az irányeltérés maximum 45 fok, így váltott irányeltérés (S-elés) esetén a maximális elfordulás 90 fok.

A végrehajtás követelménye: a növendék önállóan találja meg a fel- és leszállás helyes irányát, S-eléskor optimális fordulósugáron vezesse az ernyőt, gyorsításkor vagy lassításkor a kupolát ne lengesse be.

A/5. gyakorlat: Szoktató repülések

A gyakorlat célja: a növendék szokja meg a nagyobb magasságban történő repülést (magas startot, azaz legalább 100 méternél nagyobb szintkülönbségű repülést kell végezni), és szerezzen alapvető tapasztalatokat 360 fokos fordulók illetve a magasság leépítését és a behelyezkedés végrehajtását illetően.

Minimális startszám: 10

A végrehajtás módja: az oktató kérje számon a növendéktől a behelyezkedésre vonatkozó ismereteket. A növendékkel közösen készítsen behelyezkedési tervet, amely a rendkívüli esetekre (például mozgó akadály feltűnése) is tartalmazzon választási lehetőséget. A repülés a lejtőtől távol történjen, és a fordulók döntése a 20 fokot ne haladja meg.

A végrehajtás követelménye: az első 5 magas startos repülésnél a szintkülönbség 300 méternél nem lehet nagyobb. A növendék a kitűzött feladatot tervszerűen hajtsa végre, a forduló folyamatos ívű és megfelelő intenzitású legyen, de meredek döntésű forduló, negatív forduló veszélye ne álljon fenn. A növendék a feladatot megfelelő magasságban fejezze be. Behelyezkedéskor éles fordulókra ne kényszerüljön, a céltól 25 méteren belül érjen földet.

A/6. gyakorlat: Fülcsukás

A gyakorlat célja: merülési manőver gyakorlása.

A végrehajtás módja: a növendék biztonságos légtérben az ernyő mindkét belépőéli zsinórsora külső 1-1 vagy 2-2 zsinórja, vagy fülcsukó hevedere szimmetrikus lehúzásával idézze elő a kupola széleinek aláhajlását.

A végrehajtás követelménye: a fülcsukás manőverét legalább 5-ször el kell végeztetni, majd sikeres végrehajtása esetén az aláhajlott szélű kupolával testsúlyáthelyezéssel kormányozva váltott fordulókat kell végezni. Gyakoroltatni kell a fülcsukás és a lábgyorsító együttes alkalmazását.

Alapfokú képzés csörléssel

1. Csörlős képzést csak jogosított csörlés szakoktató végezhet. A növendékek első csörlős felszállásainál tapasztalt gépkocsivezetőt kell alkalmazni. A képzést tengelyirányú szélben kell végezni (megengedett maximális eltérés: 20 fok). Egy képzési napon a növendék maximum öt önálló felszállást végezhet, egymás után maximum kettőt, majd 15 perc pihenés kötelező.

2. A csörlős alapfokú képzést olyan repülőeszközzel kell végrehajtani, amelynek alkalmassága csörlésre is szól. A képzés során rádió használata javasolt. A CS/2 – CS/3 – CS/4 gyakorlatok végzése során a csörlőt kezelő csörlés szakoktatónál egy minimum 50 cm x 30 cm méretű, piros színű jelzőzászlónak kell lennie, mellyel a helyes kötétkövetéshez szükséges íránymódosításokat kell jeleznie a pilótának.

3. A csörlős pálya minősége és méretei legyenek alkalmasak a képzés lepörgős csörlővel történő zavartalan végzésére. A csörlési terület környékén ne legyenek a növendékek biztonságát veszélyeztető akadályok.

4. Az alapfokú elméleti oktatást a CS/3. b/ gyakorlat megkezdéséig be kell fejezni, amelynek minimum-követelmény anyaga az e tematika mellékletét képező alapfokú elméleti kérdéssor által lefedett ismeretek, valamint a csörlésre vonatkozó alapvető ismeretek. A CS/3. b/ gyakorlat megkezdése előtt a csörlős elméleti ismeretanyagból a növendéknek írásbeli elméleti vizsgát kell tennie.

CS/1 a/ gyakorlat: Földi előkészítés

A gyakorlat célja: a növendék sajátítsa el a siklóernyő kiterítésének és összecsomagolásának módját, a hevederzet helyes bekötését, a leoldó-Y csatlakoztatásának módját, a leoldó használatát, a repülés előtti ellenőrzést, a siklóernyő földi mozgását valamint a kormányzáshoz szükséges mozdulatokat, és értelmezze a vezényszavakat.

A végrehajtás módja: az oktató mutassa be a fentiekben leírt műveleteket, majd kérje számon, illetve végeztesse el azokat a növendékekkel. Végeztesse el a szimulációs próbákat és sulykolja be a vezényszavakat.

CS/1 b/ gyakorlat: Kötelező szimulációk

A gyakorlat célja: a növendék sajátítsa el a rendellenes helyzetek megoldására rávezető gyakorlatokat.

A végrehajtás módja: egy felfüggesztett beülőben hajtsa végre a beülőbe való beülést, abból kiülést, a testsúlyáthelyezést mindkét irányba, kicsatolt combhevederzetnél a szimulált start utáni

visszamaszást, a megfordulást az ernyő alatt, a vízreérés előtti teendőket, a mentőernyő kidobását.

CS/1. c/ gyakorlat: Talajfogási technikák

A gyakorlat célja: a növendék sajátítsa el a hibás földetéréskor alkalmazható tompítási technikákat.

Minimális gyakorlatszám: 10

A végrehajtás módja: az oktató mutassa be és kérje számon a biztonságos földetérési technikákat a sérülések elkerülése érdekében.

CS/2. gyakorlat: Felhúzások és futópróbák

A gyakorlat célja: a növendék tanulja meg a kupola felhúzását starthoz, irányítását előremozgáskor, futáskor, legyen képes a start szándékos megszakítására, és élénk szélben, vagy erős befúváskor a siklóernyő földön tartására.

Minimális gyakorlatszám: 10

A végrehajtás módja: a növendék a siklóernyő-kupolát előre és háttal-starttal önállóan húzza fel olyan helyzetbe, hogy azzal a felszálláshoz szükséges gyorsítást el tudja végezni. Gyakorolja a start közbeni irány és állásszög korrekciókat, illetve a start megszakítását.

Futópróbát csak vízszintes terepen, vagy olyan magasságból szabad végeztetni, ahonnan egy-két másodpercnél hosszabb idejű siklásra nincs lehetőség. Az irányító zsinórok a start folyamán a növendék kezében kell, hogy legyenek.

A növendék legalább egy alkalommal végezzen eredményes start imitációt csörlési körülmények között, ahol a teljes start folyamatot végre kell hajtania kötélvégen, mozgó csörlőgépkocsival, de a gyorsítási szakasz után startmegszakítást végez.

A végrehajtás követelménye: a növendék a gyorsítás során érje el a felszálló sebességet, és a fékezés során egy - két másodpercre emelkedjen el.

CS/3. a/ gyakorlat: Talajmenti siklások

A gyakorlat célja: a növendék kisdombon sajátítsa el a felszállás műveletét, az iránytartást és a helyes talajfogással történő leszállást.

A végrehajtás módja: az oktató kérje számon a le- és felszállás fázisait, a le- és felszálláskor elkövethető hibákat és a követendő magatartást. A futópróbát a pálya magasabb pontjáról kezdve a növendék a talajtól eltávolodhat.

A végrehajtás követelménye: a növendék a felszállás és leszállás során megfelelő biztonságot mutasson, siklás közben tartsa az irányt, a leszállást helyes test- és lábtartással hajtsa végre. Felhúzási, iránytartási hibák esetén a növendékekkel az A/2. gyakorlatot ismételtetni kell.

CS/3. b/ gyakorlat: Talajmenti szoktató csörlések

A gyakorlat célja: a növendék ismerje meg a csörléssel történő felszállás módját, erőviszonyait, a kötélkövetés módját, tanulja meg a csörlés során kötelező érvényű irányítási teendőket. Tanulja meg a leoldó helyes használatát, és biztonsággal el tudja végezni a leoldást.

Minimális startszám: 3

Amennyiben a talajmenti szoktató csörléseket nem előzte meg legalább 10 kisdombos repülés (CS/3. a/ gyakorlat), akkor a minimális startszám: 10

A csörlési magasság fokozatosan növelendő. Az első felszállásokat 10 méteres magasságig, leoldás nélkül, a csörlőgépkocsi irányába történő egyenes leszállásokkal kell elvégezni. A biztos leoldásra képtelen növendéket 10 m-nél magasabbra emelni tilos. A leoldási készség kialakulásával a magasság növelhető maximum 30 méterig.

A végrehajtás módja: a növendék feladata a kötéلكövetés megtanulása, valamint a csörlés végén történő biztonságos leoldás. A leoldás után egyenes vonalban történő repülés, és szabályos leszállás a feladat.

A végrehajtás követelménye: a növendék a felszállás és leszállás során megfelelő biztonságot mutasson, kövesse a csörlőkötelet, a leszállást helyes test- és lábtartással hajtsa végre.

CS/4. gyakorlat: Fordulózások, gyorsítások, lassítások

A gyakorlat célja: a növendék szerezzen gyakorlatot a szándékos irányváltoztatásokban, a siklóernyő fordulóba vitelében, a fékek segítségével történő gyorsítások és lassítások végrehajtásában.

Minimális startszám: 3

Csőrlési magasság: maximum 50 m.

A végrehajtás módja: a növendék végezzen az oktató utasítására szándékos irányeltéréseket, majd vegye fel a széliránynak megfelelő helyes leszállási irányt. Az irányeltérés maximum 45 fok, így váltott irányeltérés (S-elés) esetén a maximális elfordulás 90 fok.

A végrehajtás követelménye: a növendék önállóan találja meg a fel- és leszállás helyes irányát, S-eléskor optimális fordulósugáron vezesse az ernyőt, gyorsításkor vagy lassításkor a kupolát ne lengesse be.

CS/5. gyakorlat: Szoktató repülések, 360 fokos forduló, iskolakör repülése

A gyakorlat célja: a növendék szokja meg a nagyobb magasságban történő repülést (legalább 100 méternél nagyobb szintkülönbségű repüléseket kell végezni), szerezzen alapvető tapasztalatokat a 360 fokos fordulók illetve a magasság leépítése és a behelyezkedés végrehajtását illetően.

Minimális startszám: 10

Csőrlési magasság: maximum 300 m. A csörlési magasságot fokozatosan kell növelni, ahogy a növendék tapasztalatot szerez a magasság leépítésében.

A végrehajtás módja: az oktató kérje számon a növendéktől a behelyezkedésre vonatkozó ismereteket. A növendékekkel közösen készítsen behelyezkedési tervet, amely a rendkívüli esetekre (például mozgó akadály feltűnése) is tartalmazzon választási lehetőséget. A starthely mögé repülve a magasságot váltott irányú fordulókkal kell elveszíteni. Minimum 5 szoktató repülés után a növendékekkel váltott irányú 360 fokos fordulókat is kell végeztetni.

A végrehajtás követelménye: a növendék a kitűzött feladatot tervszerűen hajtsa végre. A forduló folyamatos ívű és megfelelő intenzitású legyen, de meredek döntésű forduló, merülőspirál, vagy negatív forduló veszélye ne álljon fenn. A fordulók döntése a 20 fokot ne haladja meg.

A növendék a feladatot megfelelő magasságban fejezze be. Behelyezkedéskor éles fordulókra ne kényszerüljön, a céltól 25 méteren belül érjen földet.

CS/6. Gyakorlat: Fülcsukás

A gyakorlat célja: merülési manőver gyakorlása.

A végrehajtás módja: a növendék biztonságos légtérben az ernyő mindkét belépőéli zsinórsora külső 1-1 vagy 2-2 zsinórja, vagy fülcsukó hevedere szimmetrikus lehúzásával idézze elő a kupola széleinek aláhajlását.

Minimális gyakorlatszám: 5

A végrehajtás követelménye: a fülcsukás végrehajtása után az aláhajlott szélű kupolával testsúlyáthelyezéssel kormányozva váltott fordulókat kell végezni. Gyakoroltatni kell a fülcsukás és a lábgyorsító együttes használatát is.

CS/7. gyakorlat: Hegyi szoktatórepülések

A gyakorlat célja: hegyi repülési gyakorlat megszerzése

A végrehajtás módja: az oktató kérje számon a növendéktől a lejtőrepülés elméleti ismereteit, majd végeztesen a növendékekkel hegyi repüléseket 100 méternél nagyobb szintkülönbségű starthelyről.

Minimális startszám: 5

A végrehajtás követelménye: a lejtőről a növendék biztonsággal startoljon el, megtervezett repülési pályán a kijelölt leszállót biztonságos magasságban érje el, behelyezkedéskor éles fordulókra ne kényszerüljön, a céltól 25 méteren belül érjen földet.

Alapfokú gyakorlati vizsga (siklóernyős „A” vizsga)

A vizsga célja: a növendék vizsgarepüléssel bizonyítsa alapfokú repüléstechnikai felkészültségét.

A végrehajtás módja: a növendék repülési naplójával (vagy növendék munkafüzetével) jelentkezzen oktatójánál, és vizsgázási szándékát jelentse be. A növendék végezzen oktatója jelenlétében vizsgarepülést 100 méternél nagyobb szintkülönbségű lejtőről, vagy csörlésből.

A végrehajtás követelményei: a növendék a felszállást önállóan, útmutatás nélkül végezze, hajtson végre előre meghatározott irányban fordulókat a fékek használatával és súlypontáthelyezéssel is, valamint fülcsukást és nyitást. Leszálláskor egy 25 m sugarú célkörben szálljon le talpon maradva.

Az eredményes „A” vizsga után az oktató a növendék repülési naplójába jegyezze be a „Növendék II” jogosítás megszerzésének tényét.

II. Középfokú képzés

1. Ez a fejezet azokat a gyakorlatokat tartalmazza, melyek során a növendék megszerzi a teljesítményrepülésekhez szükséges önállóságot. A középfokú képzésbe bevont növendék az alapfokú gyakorlatokat érvényes siklóernyős pilóta jogosítású személy jelenlétében, a középfokú gyakorlatokat az oktató utasítását követve, az oktató hallótávolságán kívül, de látótávolságán belül hajthatja végre.

2. A képzésbe az a növendék vonható be, aki legalább 3 hónappal a középfokú képzést megelőzően eredményes „A” vizsgát tett, repülési naplójának „Képzési szintek” rovatába a klub (szakosztály) vezető pilótája a „Növendék II.” jogosítást bejegyezte, rendszeres lehetősége van repülőeszköz használatára és siklóernyővel legalább 5 óra összes repült idővel rendelkezik. A gyakorlati képzés megkezdése előtt ismételt elméleti vizsgát kell tennie a különleges repülési helyzetekből, a mentőrendszer használatából, valamint el kell végeznie az A/1 b/ gyakorlatot.

3. Törekedni kell arra, hogy a növendék a gyakorlatokat lehetőleg azonos típusú siklóernyővel repülje végig, de csak olyan repülőeszközzel, melynek légialkalmassága iskolarepülésekre is szól. A gyakorlatokat csak siklóernyős célra alkalmas mentőrendszerrel és magasságmérővel felszerelve szabad végezni.

4. Ha egy növendék a középfokú képzés során három hónapnál hosszabb ideig nem repül, akkor az oktató közvetlen jelenlétében legalább két „A” vizsgafeladatot kell végrehajtania. Ilyen ellenőrzéseket kell beiktatni akkor is, ha a növendék a gyakorlat során súlyos hibát követ el, vagy vezetési technikája bizonytalanságról árulkodik.

5. Középfokú képzés során a repülési magasság tetszőleges, a megengedett maximális szélesség 7 m/sec. A gyakorlatokat 200 méter terepszint feletti magasságig be kell fejezni. A középfokú képzést az alábbi gyakorlatok végrehajtásával kell lefolytatni:

B/1. gyakorlat: Féloldalas csukás

A gyakorlat célja: váratlan csukódáskor a gyors felismerés, és a helyes reakció begyakorlása. A növendék ismerje meg az ernyő viselkedését, a különböző mértékű csukódások esetén szükséges ellenfékezés mértékét.

A végrehajtás módja: a növendék biztonságos légtérben idézze elő a féloldalas csukódást és ellenreakciókkal törekedjen az iránytartásra, majd nyissa újra a kupolát.

A végrehajtás követelménye: a növendék a gyakorlás során érje el az 50%-os kupolacsukódást. Az elfordulás mértéke a 90 fokot nem haladhatja meg. Legyen képes legalább 5 másodpercig irányt tartva repülni.

B/2. gyakorlat: Meredek fordulók gyakorlása

A gyakorlat célja: gyakorlat szerzés 360 fokos és váltott fordulók végrehajtásában.

A végrehajtás módja: a növendék biztonságos légtérben végezzen meredeken bedöntött fordulokat, forduló váltásokat. A maximális döntés a 45 fokot nem haladhatja meg.

A végrehajtás követelménye: A növendék folyamatosan, sebesség ingadozás nélkül váltson át egyik irányú fordulóból a másikba.

B/3. Gyakorlat: „B” zsinórsoros átesés (B-stall)

A gyakorlat célja: erőteljes merülési manőver gyakorlása.

A végrehajtás módja: a növendék biztonságos légtérben a „B” hevederek lehúzásával ejtse át a kupolát.

A végrehajtás követelménye: legyen szimmetrikus, a növendék a gyakorlatok során érje el az adott ernyőtípussal a maximálisan elérhető merülési sebességet, és ne húzza túl a „B” sort (ne vigye rozettába).

B/4. Gyakorlat: Belépőél aláhajlása (Frontstall)

A gyakorlat célja: a növendék ismerje fel a váratlan belépőél aláhajlást és gyakorolja be a helyes reakciót. Ismerje meg az ernyő viselkedését.

A végrehajtás módja: a növendék a siklóernyő „A” hevedereinek szimmetrikus lehúzásával idézze elő a belépőél aláhajlását, majd azonnal engedje is fel.

A végrehajtás követelménye: a belépőél határozott aláfordulása.

B/5. Gyakorlat: Merülőspirál

A gyakorlat célja: a növendék ismerje meg a merülőspirál során fellépő erőhatásokat, és gyakorolja a merülőspirál megszüntetését.

A végrehajtás módja: a növendék testsúlyáthelyezéssel és egyre növekvő egyoldali fékezéssel fokozatosan vigye a siklóernyőt merülő spirálba, majd a kitűzött merülési sebesség elérése után a siklóernyőt vezesse ki abból. Az elérni kívánt maximális merülősebességet a pilóta a gyakorlat megkezdése előtt határozza meg, és annak többszöri ismétlésével a végrehajtás sikerességéhez megkövetelt értéket fokozatosan érje el.

A végrehajtás követelménye: negatív forduló veszély nélküli egyenletes bevezetés. A siklóernyő érje el a 8 m/s merülősebességet. A kivezetés legyen egyenletes, csukódás nélküli. A gyakorlat közben a jelöltnek legyen folyamatos „magasság és irány tudata”. A gyakorlat során a növendék 5 fordulónál többet ne végezzen.

Középfokú repüléstechnikai vizsga (siklóernyős „B” vizsga)

A gyakorlat célja: a növendék vizsgarepüléssel bizonyítsa középfokú repüléstechnikai felkészültségét.

A végrehajtás módja: a növendék a repülési naplójával jelentkezzen oktatójánál, és vizsgázási szándékát jelentse be. A repülési naplóval az alábbi vizsgára bocsáthatósági feltételeket kell igazolnia:

- minimum 10 óra összes repült időt,
- legalább 3 hónappal korábbi eredményes „A” vizsgát,
- 6 hónavnál nem régebbi sikeres középfokú elméleti vizsgát (az elméleti vizsga kérdéssorát e tematika melléklete tartalmazza),
- A B/1., B/2., B/3., B/4.,B/5. gyakorlatok minimum kétszeri végrehajtását.

A végrehajtás követelménye: a vizsgázó biztonságos magasságból a gyakorlatok követelményeinek megfelelően egy felszállásból hajtja végre a B/1., B/2., B/3., B/4., B/5. gyakorlatokat. Leszálláskor egy 10 m sugarú célkörben szálljon le talpon maradván.

Az eredményes „B” vizsga után az oktató a növendék repülési naplójába jegyezze be a „Pilóta I” jogosítás megszerzésének tényét.

III. Felsőfokú képzés

1. Biztonságtechnikai képzés

1. Ez a fejezet azokat a gyakorlatokat tartalmazza, melyek során a pilóta megszerzi a bonyolultabb viszonyok közötti repülésekhez szükséges tapasztalatokat. A biztonságtechnikai képzést biztonságtechnika szakoktató irányításával, az MRSZ főpilótája által jóváhagyott program alapján szabad végezni.

2. A képzésbe az a pilóta vonható be, akinek eredményes „B” vizsgáját repülési naplójának „Képzési szintek” rovatába oktatója bejegyezte. A biztonságtechnikai képzés megkezdése előtt ismételt elméleti vizsgát kell tennie a különleges repülési helyzetekből, valamint a mentőrendszer használatából.

3. Törekedni kell arra, hogy a pilóta a gyakorlatokat lehetőleg azonos típusú siklóernyővel repülje végig, de csak olyan repülőeszközzel, amelyre típusátképzése vonatkozik, és amellyel a „B” elemek gyakorlását is elvégezte. A gyakorlatokat csak siklóernyős célra alkalmas mentőrendszerrel, megfelelően biztonságos felszerelésekkel és körülmények között szabad végezni.

4. A képzés megkezdése előtt a mentőrendszer szimulációs gyakorlatát el kell végezni. Ha egy pilóta a biztonságtechnikai képzést megelőzően hat hónapnál hosszabb ideig nem repült, akkor az oktató közvetlen jelenlétében ismételt gyakorlati „B” vizsgát kell végrehajtania.

5. A biztonságtechnikai képzés során a repülési magasság tetszőleges, a megengedett maximális szélesség 7 m/sec. A gyakorlatokat 200 méter terepszint feletti magasságig be kell fejezni. A biztonságtechnikai képzést legalább az alábbi gyakorlatok végrehajtásával kell lefolytatni. A biztonságtechnika szakoktató egyéb gyakorlatok végrehajtását is előírhatja.

C/1. Gyakorlat: Teljes átesés (Full-stall)

A végrehajtás módja: a pilóta biztonságos légtérben legalább 500 m talajtól mért magasságban repülésekor a minimális repülési sebességhez tartozó sebességét tovább csökkentse, amíg az átesés jelei nem jelentkeznek. Az átesett kupolát stabilizálja, majd nyissa újra. Amennyiben az ernyő nem kerül ismét irányítható repülési állapotba legalább 200 méteren, úgy a siklórepülő mentőrendszer alkalmazásával szálljon le.

A gyakorlatot legalább 2 alkalommal sikeresen hajtsa végre.

C/2. Gyakorlat: Negatív forduló

A végrehajtás módja: a pilóta biztonságos légtérben, legalább 500 m talajtól mért magasságban idézzen elő negatív fordulót. A rendellenes repülési helyzetet szüntesse meg. Amennyiben az ernyő nem kerül ismét irányítható repülési állapotba legalább 200 méteren, úgy a siklórepülő mentőrendszer alkalmazásával szálljon le.

A gyakorlatot legalább 2 alkalommal sikeresen hajtsa végre.

2. Oktatói képzés

Az oktatói vizsgára a jelöltet szakosztálya vezető pilótája terjeszti fel. A felterjesztés minimális feltétele: „Pilóta III” jogosítás. A vizsgára bocsátás feltétele: oktatói tanfolyamon való részvétel.

A siklóernyős oktatói jogosítások szintjei:

„A Oktató”: aki siklóernyős oktatói tanfolyam elvégzése után eredményes elméleti oktatói vizsgát tett. Jogosult siklóernyős elméleti és kisdombos képzés irányítására.

„B Oktató”: aki siklóernyős oktatói tanfolyam elvégzése után eredményes elméleti oktatói vizsgát, valamint a „B” elemek mintaszerű bemutatásából sikeres gyakorlati vizsgát tett. Jogosult siklóernyős képzés irányítására a „B” elemek gyakoroltatása kivételével, valamint siklóernyős alapfokú vizsgáztatásra.

„C Oktató”: aki siklóernyős oktatói tanfolyam elvégzése után eredményes elméleti oktatói vizsgát, valamint a „B” és „C” elemek mintaszerű bemutatásából sikeres gyakorlati vizsgát tett. Jogosult siklóernyős képzés irányítására, beleértve a „B” elemek gyakoroltatását is, valamint siklóernyős középfokú vizsgáztatásra.

Az elméleti vizsga tartalma: aerodinamika, repülésmechanika, repüléstechnika, repülési szabályok, meteorológia, elsősegélynyújtás, módszertani ismeretek és vizsgaoktatás.

A gyakorlati vizsga követelménye: az adott gyakorlatok mintaszerű bemutatása gyakorló kategóriájú siklóernyővel.

A vizsgáztatásra jogosult „B Oktatók” és „C Oktatók” számozott oktatói bélyegzőt kapnak az általuk adott jogosítások igazolására.

A „C oktatói” jogosítás kiegészíthető szakoktatói megbízatásokkal is. A szakoktatókat az MRSZ főpilóta-helyettese jogosítja az adott szakterületen. Kizárólag a szakoktatók jogosultak az adott szakterületen oktatói tevékenység végzésére. A szakoktatói jogosítások fajtái:

Csörléses képzés szakoktatója:

A csörléses képzés szakoktatója az lehet, aki legalább 100 csörlőkezelést és 100 csörléses startot tud igazolni, írásbeli vizsgát tesz, valamint legalább 6 hónapja csörlőkezelői jogosítással rendelkezik.

Jogosult csörlőkezelők képzésére, csörléses képzés végzésére, valamint csörlők üzemi ellenőrző repülésére.

Kétüléses siklóernyős képzés (tandem) szakoktatója:

A kétüléses siklóernyőzés szakoktatója az lehet, aki a tandem képzés ismeretanyagából vizsgázott, teljes (csörlős és hegyi) tandem jogosítást szerzett, és a „Tandem pilóta” szint elérése után további 100 tandem startot tud igazolni.

Jogosult: tandem képzést folytatni és tandem jogosításokat kiadni.

Segédmotoros siklóernyős képzés (PPG) szakoktatója:

A segédmotoros képzés szakoktatója az lehet, aki a segédmotoros képzés ismeretanyagából vizsgázott, és a „PPG pilóta” szint elérése után további 100 felszállást és 50 óra PPG repült időt tud igazolni.

Jogosult: PPG képzést folytatni és PPG jogosításokat kiadni.

Mentőernyő használat szakoktatója:

Mentőernyő szakoktató az lehet, aki legalább 10 mentőernyő nyitást igazolni tud, és a mentőernyő alkalmazásából, kezeléséből, hajtogatásából és típusismeretéből eredményes vizsgát tesz.

Jogosult mentőernyő alkalmazás gyakorlati oktatására (mentőernyős tréning szervezésére) és a mentőernyőnyitási gyakorlat eredményes végrehajtásának igazolására.

Biztonságtechnika siklóernyős szakoktató:

Biztonságtechnika szakoktató az az oktató lehet, aki igazolni tudja, hogy 600 óra feletti repült idővel, valamint a bejelentést megelőző egy évben legalább 100 óra repült idővel rendelkezik, és legalább egy éve megszerezte a „C oktató” jogosítást.

A jelölt siklóernyős szakmai és oktatói tevékenységéről szóló önéletrajzzal és egy általa használni kívánt teljes biztonságtechnikai képzés programjával jelentkezik az MRSZ főpilóta szakági szakmai helyettesénél és vizsgázási szándékát bejelenti. Vizsgabizottság előtt bizonyítsa be, hogy alkalmas biztonságosan levezetni a teljes biztonságtechnikai tréninget, helyesen ismeri fel a vészhelyzeteket és megfelelő módszerekkel, időben képes a biztonság érdekében beavatkozni.

Jogosult: biztonságtechnikai képzés irányítására, ezen belül a „C” elemek gyakoroltatására és igazolására.

3. Üzemi ellenőrző repülő képzés

Üzemi ellenőrző repülő jogosítást az MRSZ főpilóta szakági helyettese ad az alábbiak alapján:

A klub (szakosztály) vezető pilótája a jelöltet vizsgára bejelenti. A bejelentéskor igazolja, hogy a jelölt 600 óra feletti repült idővel rendelkezik.

A jelölt az MRSZ főpilóta szakági szakmai helyettese által kijelölt vizsgabizottság előtt elméleti és gyakorlati vizsgát tesz. Az elméleti vizsga anyaga a légialkalmasság ellenőrzési, valamint a hibaelhárítási és az anyagismereti kérdéseket öleli fel, illetve az alkalmasságra vonatkozó szabályismeretet, valamint a berepülési program során végrehajtandó feladatokkal kapcsolatos ismereteket tartalmazza.

A gyakorlati vizsga: a vizsgázó egy teljesítmény (verseny) siklóernyővel biztonságos magasságból hajtja végre a „B” és „C” gyakorlatokat.

Jogosult az MRSZ főpilótájának megbízása alapján kísérleti üzemet vezetni, siklóernyők üzemi ellenőrző repülését (teszt repülését) elvégezni.

IV. Továbbképzések

1. Típusátképzés

Új típusal önállóan repülhet az a siklóernyős pilóta, aki

- az új típus ismeretéből vizsgát tett,
- oktatója előtt az adott típusal alapfokú gyakorlati vizsgát, valamint 2 db B/1 (féloldalas csukás) és 2 db A/6 (fülcukás lábgyorsító használattal) gyakorlatot sikeresen végrehajtott.

Csak az a „Pilóta I” hajthat végre önálló repüléseket új típusal, aki a fenti módon levizgázott. Ezek hiányában csak képzési besorolású siklóernyővel szabad repülni („Pilóta II” fokozat felett a típusátképzés nem követelmény). Kísérleti eszközzel csak „Pilóta II” fokozattól szabad repülni.

A vizsga és a gyakorlatok eredményes végrehajtását a műszaki vezető és a vezető pilóta a repülési napló „Típus vizsgák” rovatába írja be.

Gyári típusnevétől függetlenül típusátképzés szempontjából azonos típusúnak minősülnek a DHV részvizsgálatokon azonos besorolással megjelölt siklóernyők (amennyiben csak egyetlen részvizsgálaton magasabb besorolásba került egy siklóernyő, azt eltérő típusként kell kezelni, és a különböző pontokra kell a vizsgáztatást elvégezni).

2. Csörlős átképzés

Az átképzés célja: a hagyományos képzésben részt vett siklóernyősökkel a csörléses indítási módot elsajátíttatni.

Feltételek: csörlős átképzést csak csörlés szakoktató végezhet. A képzés feltételei feleljenek meg a siklóernyők csörléses indítására és a csörléses alapfokú képzésre vonatkozó előírásoknak.

A gyakorlati képzésbe bevonható az a legalább „Növendék II” képzési szintű siklóernyős, aki a csörlés elméleti alapismereteiből sikeres vizsgát tett.

A végrehajtás módja:

1. Start és emelkedési gyakorlatok (minimum 3 felszállás)
2. Különleges helyzetek gyakorlása, korrekciók, kötélszakadás imitálása (minimum 1 felszállás)
3. Csörlési vizsga (minimum 1 felszállásból)

„Csörlőzhető” jogosítást szerzett az, aki a feladatokat eredményesen végrehajtotta, és csörlés szakoktatója előtt eredményes gyakorlati vizsgát tett, és repülési naplójának „Gyakorlati vizsgák” rovatába jogosítását képzést végző oktatója bejegyezte.

3. Tandem átképzés

Tandem repülésnek minősül az olyan siklóernyős repülés, ahol egy légi jármű egynél több személyt szállít.

Tandem siklóernyőt vezethet Tandem pilóta vagy Tandem szakoktató jogosítással rendelkező személy. Kivételt képez a tandem pilóta képzése során a tandem szakoktatóval vagy pilótával végzett gyakorlórepülés.

Tandem repülést végezni csak tandem repülés céljára készült, nyilvántartásba vett, megfelelő műszaki állapotban lévő és megfelelően előkészített siklóernyővel szabad. A tandem képzés során be kell tartani a 7. mellékletben található, tandem képzésre vonatkozó módszertani előírásokat.

Tandem képzéshez szükséges gyakorlati szint:

Tandem pilóta jogosítást megfelelő elméleti felkészüléssel és a gyakorlati elemek elvégzése után csak tandem szakoktató adhat.

Tandem pilóta tanfolyam elkezdéséhez szükséges gyakorlati szint:
- legalább „Pilóta II” szint („B” gyakorlatok megbízható tudásával).

Tandem jogosítások

A tandem pilóta esetében lehet

- hegyi (korlátozott),
- csörlős (korlátozott),
- illetve teljes jogosításról beszélni.

Tandem pilóta képzése

A tandem pilóta képzése két részből tevődik össze. Az első rész a gyakorló tandem pilóta szint elérése, a második rész a továbblépéshez szükséges tandem gyakorló repülések végrehajtása.

A Tandem pilóta képzésnek az elméleti ismeretek átadásán túl minimum 1 óra repült időt és minimum 20 felszállást kell tartalmaznia, amelyeket vagy tandem szakoktatóval, vagy tandem szakoktató előtt „Pilótával” kell elvégezni.

Tandem pilóta

A jelölt a képzés elvégzése után Gyakorló Tandem pilótává válik, és Pilótákkal gyakorló tandem repüléseket végezhet. A gyakorló Tandem pilóta további minimum 10 start és minimum 2 óra tandemmel repült idő után automatikusan Tandem pilótává válik. Ezután a repülés tartamára érvényes balesetbiztosítással rendelkező személyekkel is végezhet tandem repüléseket.

4. Segédmotoros siklóernyős (PPG) képzés

A PPG képzés célja: Segédmotoros siklóernyős repülés elméletének és gyakorlatának oktatása siklóernyős képzettséggel nem rendelkezők és siklóernyősök számára.

Feltételek:

1. PPG képzést csak PPG szakoktató végezhet. A képzést a meghatározott gyakorlatok végrehajtásával kell folytatni.

2. A képzésbe azt a növendéket lehet bevonni (18 év alatt nem), aki a képzési feladatot és a rá vonatkozó felelősség meghatározását ismeri.

3. A képzésre megfelelő terület minősége és méretei, valamint felszereltsége (pl. széljelzők) legyenek alkalmasak a képzés zavartalan végzésére. A terület környékén ne legyenek a képzésben részt vevők biztonságát veszélyeztető akadályok.

4. Az elméleti oktatást a PPG 1.3 (illetve a PPG F 1.3) gyakorlat megkezdéséig be kell fejezni, és a szükséges ismeretekből a PPG növendéknek írásban kell vizsgáznia.

5. Valamennyi gyakorlatfajtát a nap reggeli illetve késő délutáni óráiban végeztessük el, illetve olyan időjárási körülmények között, amikor a termiktevékenységből származó zavaró hatásokkal a növendék nem kerülhet szembe. Maximális megengedett szélesség: 5 m/s.

6. A segédmotoros repülés végrehajtható arra alkalmas siklóernyővel és speciálisan kialakított beülő-motor egységgel, amelynek szerkezeti elemei biztosítják a felszállás technikájának és a repülés során alkalmazott manőverek végrehajtásának lehetőségét. A képzés során fülvédős sisak és bakancs viselése kötelező. A gyakorlati oktatás egy az oktató által jól ismert ernyővel és motorral történjen. A segédmotor alapvetően a felszállás tolóerejéül szolgál, de a levegőbeni leállítása után a siklóernyő irányítása nem igényel a siklóernyős pilóta-képzettségtől eltérő speciális technikai ismeretet.

Lábról induló segédmotoros siklóernyős képzés (továbbiakban PPG) menete:

PPG elméleti képzés: A siklóernyős „A” vizsga követelményekhez szükséges elméleti ismeretek, valamint speciális PPG ismeretek (repüléstechnika, felszerelés és légtérhasználati ismeret).

PPG motor nélküli gyakorlatok:

PPG A/1 a/ gyakorlat: Földi előkészítés: a gyakorlat célja, végrehajtásának módja illetve követelményei megegyeznek a siklóernyős alapfokú képzés A/1 a/ gyakorlatánál leírtakkal.

PPG A/1 b/ gyakorlat: Kötelező szimulációk: a gyakorlat célja, végrehajtásának módja illetve követelményei megegyeznek a siklóernyős alapfokú képzés A/1 b/ gyakorlatánál leírtakkal.

PPG A/1 c/ gyakorlat: Talajfogási technikák: a gyakorlat célja, végrehajtásának módja illetve követelményei megegyeznek a siklóernyős alapfokú képzés A/1 c/ gyakorlatánál leírtakkal.

PPG A/2 gyakorlat: Felhúzások és futópróbák: a gyakorlat célja, végrehajtásának módja illetve követelményei megegyeznek a siklóernyős alapfokú képzés A/2 gyakorlatánál leírtakkal.

PPG A/3 gyakorlat: Siklások: a gyakorlat célja, végrehajtásának módja illetve követelményei megegyeznek a siklóernyős alapfokú képzés A/3 gyakorlatánál leírtakkal. Minimális startszám: 10

PPG A/4 gyakorlat: Fordulózások, gyorsítások, lassítások: a gyakorlat célja, végrehajtásának módja illetve követelményei megegyeznek a siklóernyős alapfokú képzés A/4 gyakorlatánál leírtakkal. Minimális startszám: 10

PPG földi gyakorlatok:

PPG 1.1. gyakorlat: Előkészítés, ellenőrzés

A növendék gyakorolja a motor összeszerelését, ellenőrzését, a beöltözést, a motor földi mozgását, felállást és leülést álló motorral. Felfüggesztve gyakorolja a beülőbe való beülést, a repülési pozíciót, a testsúlyáthelyezést, a leszállási pozíció felvételét.

PPG 1.2. gyakorlat: Startpróbák álló motorral

A növendék álló motorral gyakorolja a starttechnikákat. Képes legyen mind ráfutós start technikával, mind kifordulós start technikával felvenni a startpozíciót. A növendék minimum két alkalommal, összesen minimum 10 startgyakorlást végezzen el.

PPG 1.3. gyakorlat: Járó motoros földi gyakorlatok

A növendék gyakorolja be a motor ellenőrzését, előkészítését, beindítását, bemelegítését. Gyakorolja a motor földön való beindítását, majd felvételét, a járó motor mozgását ill. a járó motorral való mozgást. Gyakorolja a motor beállítását.

PPG repülési gyakorlatok:

A növendék az egyes feladatokról akkor léphet tovább, ha az azon a szinten előírt feladatokat megfelelő biztonsággal végrehajtotta. Egy feladat végrehajtása minimum egy felszállást kell, hogy jelentsen.

PPG 2.1. gyakorlat: Bevezető repülés

A növendék ráfutó starttechnikával felszáll, 10-15 perc időtartammal, minimum 50 és maximum 100 méter magasságban repül a felszállási terület 1 kilométeres körzetében. A felszállás 30 méterig egyenletes emelkedéssel történjen, majd ezután csökkentett motorteljesítménnyel emelkedjen tovább a növendék, minimum 50 méteres magasságig.

Felemelkedés után a növendék ne repüljön 50 méter alatt, figyelje az oktatója utasításait, ne távolodjon el messzire az oktatótól, üljön be a beülőbe, és egyenes repüléseket valamint váltott lapos fordulózást végezzen. Lehetőleg a motor elfordító erejének megfelelő irányban végeztessük az iskolakört.

A leszállás, a behelyezkedés után, kb. 30 méteren leállított motorral történjen.

PPG 2.2. gyakorlat: Szoktató repülés

A növendék gyakorolja a fel- és leszállást, repüljön kb. 10 perces iskolaköröket, (leszállás kb. 30 méterre leállított motorral). Repülési magasság kb. 50 és 150 méter között.

Minimális startszám: 10

A növendék gyakorolja a beülőbe elhelyezkedést, az emelkedést, a szintben repülést, szükség esetén a diagonál heveder használatát (ha van ilyen az általa használt légi járművön). Gyakorolja a fordulózást mindkét irányba, ismerje meg a hirtelen gázlevétel és gázráadás hatását, tudjon egyenletesen, szintben repülni, egyenesen emelkedni és merülni. Tudjon háttal startot végezni. A leszállásokat kb. 30 méterre leállított motorral hajtsa végre, és gyakorolja be a pontos célra szállást. A leszállásoknál legalább háromszor járó motorral, szembeszélben szálljon le. Ennél a gyakorlatnál a minimum szélesség 3 m/s.

PPG 2.3 gyakorlat: Célra szállás

A növendék 100 méteres magasságban, széllal szemben repüljön át a célterület felett, és állítsa le a motort, majd iskolakört felépítve szálljon a célterületre (+ - 25 méter), a repülési idő 10 perc

PPG 2.4. gyakorlat: Talaj közeli repülés

A növendék gyakorolja a földközeli repülést 5-10 méteres magasságban. A növendék a földközeli repülések során hátszélben ne repüljön a talajhoz 10 méternél közelebb.

PPG 2.5. gyakorlat: Átstartolás

A növendék hajtsa végre leszállásból történő azonnali felszállást (átstartolást), majd emelkedjen fel, és hajtsa végre pontos célra szállást. Ennél a gyakorlatnál a minimum szélesség 3 m/s. Minimális gyakorlatszám: 2

PPG 2.6. gyakorlat: Magassági repülés

A növendék az oktatója előtt tervezze meg a repülést, melynek során nyerjen legalább 500 méter magasságot.

PPG 2.7. gyakorlat: Útvonal repülés

A növendék az oktatója segítségével tervezze meg az útvonalat az aktuális meteorológiai helyzetnek megfelelően. Oktatója kíséretében hajtsa végre az útvonalrepülést (zárt feladat, minimum 30 km, minimum 1 óra időtartamban).

A növendék legyen figyelemmel a biztonsági magasságokra, figyelje a vészleszállókat, ellenőrizze az üzemanyagszintet.

Lábról induló segédmotoros siklóernyős képzettségi szintek:

PPG Növendék

Feltételei: Siklóernyős „Növendék I” jogosítás, „A” elméleti vizsga, PPG elméleti vizsga (startkönyvbe bejegyezve)

Jogosult: oktató irányításával kizárólag a képzési feladatok végzésére.

PPG Pilóta I.

Feltételei: minimum 20 felszállás és 10 óra összes repült idő, siklóernyős „A” és „B” vizsga, PPG gyakorlati vizsga, útvonalrepülés: zárt pályán 30 km felett, magassági repülés: minimum

500 méteres magasságnyerés, időtartam: minimum 1 óra, valamint képes legyen az álló motoros célrasszállást legalább 10 méterről 10 méter pontossággal végrehajtani.

Jogosult: önállóan PPG és motor nélküli siklóernyős repüléseket végezni.

PPG Pilóta II.

Feltételei: érvényes PPG Pilóta I. jogosítás, minimum 50 PPG repült óra

Jogosult: versenyeken, rendezvényeken, bemutatókon repülni.

PPG Tandem Pilóta

Feltételei: érvényes PPG Pilóta II. jogosítás és érvényes siklóernyős teljes Tandem Pilóta jogosítás együttes megléte, valamint legalább 100 felszállás segédmotoros siklóernyővel.

Jogosult: a repülés tartamára érvényes balesetbiztosítással rendelkező személyekkel tandemben PPG repüléseket végezni.

Futóműről induló segédmotoros siklóernyős képzés (továbbiakban PPG F) menete:

Az alapfokú elméleti és gyakorlati képzés tananyaga és feltételei a PPG képzéssel megegyezők.

PPG F motor nélküli gyakorlatok:

PPG F A/1 a/ gyakorlat: Földi előkészítés: a gyakorlat célja, végrehajtásának módja illetve követelményei megegyeznek a siklóernyős alapfokú képzés A/1 a/ gyakorlatánál leírtakkal.

PPG F földi gyakorlatok:

PPG F 1.1. gyakorlat: Előkészítés, ellenőrzés

A növendék gyakorolja a motor és a trájk összeszerelését, ellenőrzését, a beöltözést, a motor és a trájk földi mozgatását.

PPG F 1.2. gyakorlat: Startpróbák álló motorral

A növendék álló motorral gyakorolja a starttechnikákat úgy, hogy a növendék a trájkban ül, azt pedig egy segítő tolja. Gyakorlatok száma: 5.

PPG F 1.3. gyakorlat: Járó motoros földi gyakorlatok

A növendék gyakorolja be a motor és a trájk ellenőrzését, előkészítését, beindítását, bemelegítését. Gyakorolja a motor beindítását illetve a járó motorral való mozgást. Gyakorolja a motor beállítását.

PPG F 1.4. Kupolafelhúzási, kormányzási gyakorlatok

A növendék járó motorral hajtson végre kupolafelhúzási gyakorlatokat úgy, hogy a kupolát megfelelően húzza fel, és a trájkot is ennek megfelelően fordítsa irányba. Majd biztosan tartsa fenn a kupolát, és tartsa meg a felszállási irányt, de a talajtól ne emelkedjen el.

Minimális gyakorlatszám: 2

PPG F repülési gyakorlatok:

A növendék az egyes feladatokról akkor léphet tovább, ha az azon a szinten előírt feladatokat megfelelő biztonsággal végrehajtotta. Egy feladat végrehajtása minimum egy felszállást kell, hogy jelentsen.

PPG F 2.1. gyakorlat: Bevezető repülés

A növendék felszáll, 10-15 perc időtartammal, minimum 50 és maximum 100 méter magasságban repül a felszállási terület 1 kilométeres körzetében. A felszállás 30 méterig egyenletes emelkedéssel történjen, majd ezután csökkentett motorteljesítménnyel emelkedjen tovább a növendék, minimum 50 méteres magasságig.

Felemelkedés után a növendék ne repüljön 50 méter alatt, figyelje az oktatója utasításait, ne távolodjon el messzire az oktatótól, és egyenes repüléseket valamint váltott lapos fordulózást végezzen. Lehetőleg a motor elfordító erejének megfelelő irányban végeztessük az iskolakört.

A leszállás a behelyezkedés után, kb. 30 méteren leállított motorral történjen.

PPG F 2.2. gyakorlat: Szoktató repülés

A növendék gyakorolja a felszállást, repüljön kb. 10 perces iskolakörököt, (leszállás kb. 30 méteren leállított motorral). Repülési magasság kb. 50 és 150 méter között.

Minimális startszám: 10

A növendék gyakorolja az emelkedést, a szintben repülést. Gyakorolja a fordulózást mindkét irányba, ismerje meg a hirtelen gázlevétel és gázráadás hatását, tudjon egyenesen, szintben repülni, egyenletesen emelkedni és merülni. A leszállásokat kb. 30 méteren leállított motorral hajtsa végre, és gyakorolja be a pontos célra szállást. A leszállásoknál legalább háromszor járó motorral, szembeszélben szálljon le. Ennél a gyakorlatnál a minimum szélsébség 3 m/s.

PPG F 2.3 gyakorlat: Célra szállás

A növendék 100 méteres magasságban, széllal szemben repüljön át a célterület felett, és állítsa le a motort, majd iskolakört felépítve szálljon a célterületre (+ - 25 méter), a repülési idő 10 perc

PPG F 2.4. gyakorlat: Talaj közeli repülés

A növendék gyakorolja a földközeli repülést 5-10 méteres magasságban. A növendék a földközeli repülések során hátszélben ne repüljön a talajhoz 10 méternél közelebb.

PPG F 2.5. gyakorlat: Átstartolás

A növendék hajtsa végre leszállásból történő azonnali felszállást (átstartolást), majd emelkedjen fel, és hajtsa végre pontos célra szállást. Ennél a gyakorlatnál a minimum szélsébség 3 m/s.

Minimális gyakorlatszám: 2

PPG F 2.6. gyakorlat: Magassági repülés

A növendék az oktatója előtt tervezze meg a repülést, melynek során nyerjen legalább 500 méter magasságot.

PPG F 2.7. gyakorlat: Útvonal repülés

A növendék az oktatója segítségével tervezze meg az útvonalat az aktuális meteorológiai helyzetnek megfelelően. Oktatója kíséretében hajtsa végre az útvonalrepülést (zárt feladat, minimum 30 km, minimum 1 óra időtartamban).

A növendék legyen figyelemmel a biztonsági magasságokra, figyelje a veszélyes zónákat, ellenőrizze az üzemanyagszintet.

Futóműről induló segédmotoros siklóernyős képzettségi szintek:

PPG Paratrájk Növendék

Feltételei: Siklóernyős „Növendék I” jogosítás, „A” elméleti vizsga, PPG paratrájk elméleti vizsga (startkönyvbe bejegyezve)

Jogosult: oktató irányításával kizárólag a képzési feladatok végzésére

PPG Paratrájk Pilóta I.

Feltételei: minimum 20 felszállás és 10 óra összes repült idő, PPG paratrájk gyakorlati vizsga, útvonalrepülés: zárt pályán 30 km felett, magassági repülés: minimum 500 méteres magasságnyerés, időtartam: minimum 1 óra, valamint képes legyen az álló motoros célraszállást legalább 100 méterről 10 méter pontossággal végrehajtani.

Jogosult: önállóan PPG paratrájk repüléseket végrehajtani.

PPG Paratrike Pilóta II.

Feltételei: érvényes PPG Paratrájk Pilóta I. jogosítás, minimum 50 PPG paratrájk repült óra

Jogosult: versenyeken, rendezvényeken, bemutatókon repülni.

PPG Tandem-Paratrájk Pilóta

Feltételei: PPG Paratrájk Pilóta II. jogosítás, minimum 100 felszállás trájkkal, valamint képes legyen az álló motoros célraszállást tandemben legalább 100 méterről 10 méter pontossággal végrehajtani.

Jogosult: a repülés tartamára érvényes balesetbiztosítással rendelkező személyekkel kétüléssel PPG paratrájk repüléseket végezni.

5. Mentőrendszer használatának oktatása

A tréning célja: a pilóták szerezzenek gyakorlatot a mentőernyő használatában, tapasztalják meg a „V” állást, gyakorolják a siklóernyő kupola működésképtelenné tételét a mentőernyő nyitás után, valamint gyakorolják a helyes földterelési technika alkalmazását.

A tréninget mentőernyő használati elméleti oktatásnak és írásbeli vizsgának, valamint földi szimulációs és földterelési gyakorlatoknak kell megelőznie.

A tréningen elérendő minimális cél: 2 sikeres földetérés gyakorló mentőernyővel.

A gyakorló mentőernyő nyitás akkor tekinthető sikeresnek, ha a pilóta a siklóernyő kupolát a mentőernyő kinyitása után működésképtelenné tudja tenni, és a helyes földetérési pozíciót felvéve, megfelelő tompítási technikát alkalmazva ér földet.

A tréning feltételei:

A gyakorló mentőernyő nyitó tréninget csörlésből vagy hegyi repülésből olyan területen kell végrehajtani, ahol a földetéréshez megfelelő nagyságú, lehetőleg füves terület vagy sima talajú mezőgazdasági terület áll rendelkezésre.

Személyi feltételek: a tréninget „Mentőernyő Használat Szakoktatója” vezetheti. A tréningről a szakoktatónak naplót kell vezetnie.

Részvétel feltétele: - „Pilóta” jogosítás
- eredményes írásbeli elméleti vizsga,
- eredményes részvétel a szimulációs gyakorlatokon,
- eredményes részvétel a földetérési gyakorlatokon.

Meteorológia feltételek: 5 m/s-nál nem erősebb szél, termikmentes időjárás, nem vizes talaj.

Technikai feltételek: gyakorló mentőernyő, videókamera.

Gyakorló mentőernyőként javasolt egy siklóernyős tandem mentőernyő alkalmazása.

A gyakorló mentőernyő nyitásokat utólagos elemzés céljából, videókamerával rögzíteni kell.

Kötelező védőeszközök: bokát tartó magasszárú bakancs, vastag protektoros beülő, kesztyű, bukósisak.

A végrehajtás módja: a gyakorló mentőernyőt olyan magasságban kell alkalmazni, hogy a pilótának legyen lehetősége a „V” állás megtapasztalására, annak megszüntetésére és a helyes földetérési testtartás felvételére. Ajánlott nyitási magasság: 200 méter.

V. A siklóernyős pilóták képzési szintjei

1. Vizsgák igazolása

A képzési szintek a repülésben részt vevő személyek számára repülési jogosításokat biztosítanak. A képzési szinteket a tematika követelményei alapján siklóernyős oktató állapíthatja meg, és vezeti be a repülési naplóba.

A képzési szint eléréséhez szükséges gyakorlati és elméleti vizsgákat a képzést irányító oktató, vagy a szervezett vizsgabizottság előtt kell letenni.

Az alap- és középfokú képzés végrehajtását a növendék repülési naplója igazolja. Az alapfokú képzés során a gyakorlatok értékelését a repülési napló megfelelő rovataiban az oktátónak kell elvégezni.

2. Növendék jogosítások

Növendék az a siklórepülő személy, aki szervezett keretek között alap- és középfokú elméleti és gyakorlati képzésben vesz részt.

Növendék I

Feltétele: érvényes jogosítással rendelkező oktató közvetlen felügyelete a képzés során. Jogosult oktatója jelenlétében az alapfokú képzés gyakorlatait végezni. Megengedett maximális szélereősség: 5 m/s.

Növendék II

Feltétele: Alapfokú elméleti és gyakorlati „A” vizsga, legalább 10 repült nap, legalább 50 start, melyből legalább 10 magas start és 1 óra repült idő.

Jogosult az oktató irányítására alapján „B” vizsgás pilóta jelenlétében nem turbulens időjárási viszonyok között gyakorló repüléseket végezni magasság korlátozás nélkül, valamint oktatója jelenlétében a középfokú képzés gyakorlatait végezni. Megengedett maximális szélesség: 7 m/s.

3. Pilóta jogosítások

Pilóta az a siklóernyős, aki ismeretei és felkészültsége alapján képes és jogosult önálló repülések végzésére (a vonatkozó szabályok betartása mellett) bármelyik siklórepülő terepen.

Jogosult: „Növendék II” jogosítású siklóernyős repülését felügyelni, hazai és nemzetközi versenyeken részt venni, valamint teljesítményrepüléseket végrehajtani. Jogosult továbbá átképzés után magasabb kategóriába sorolt siklóernyő vezetésére.

Pilóta I

Feltétele: Középfokú elméleti és gyakorlati vizsga, 10 óra összes repült idő és legalább egy 1 óra feletti időtartam repülés.
Jogosult önálló repülések végzésére, távrepülésre.

Pilóta II

Feltétele: A „Pilóta I” jogosítás megszerzése óta eltelt legalább 6 hónap, 50 óra összes repült idő, legalább egy 2 óra feletti időtartam- és legalább 5 darab 10 km feletti távrepülés és jártasság legalább 10 különböző típusal való repülésben.
Jogosult kísérleti szerkezettel való gyakorlásra.

Pilóta III

Feltétele: legalább 100 óra repült idő, legalább egy 30 km feletti távrepülés, egy 3 óra feletti időtartam repülés és csörlésben való jártasság.

4. Nemzetközi (CIVL) jogosítások

A nemzetközi jogosításokat az FAI illetékes szakbizottsága (CIVL) az FAI tagországokban a világon bárhol elfogadja. Igazolások az IPPI (Nemzetközi Pilótajogosítást igazoló) kártyával történik. Az IPPI kártya az MRSZ igazolvánnyal együtt érvényes. Kiállítója az MRSZ Főpilóta szakági helyettese.

Az MRSZ az alábbi szinteket igazolja a feltételek teljesülése esetén:

PARA PRO 3 jogosítás

Feltétele: minimum 60 start, és 5 óra összes repült idő.

A fenti feltételeket igazoló „Pilóta I” szintű személynek kiadható.

PARA PRO 4 jogosítás

Feltétele: legalább 20 óra összes repült idő és egy kétórás időtartam repülés.

A fenti feltételeket igazoló „Pilóta I” szintű személynek kiadható.

PARA PRO 5 jogosítás

Feltétele: legalább 40 óra összes repült idő és 5 érvényes táv (min. 6 km).

A fenti feltételeket igazoló „Pilóta II”, vagy „Pilóta III” jogosítású személynek kiadható.

VI. A repülési jogosítás érvényesítése, megszűnése illetve megújítása

1. A repülési jogosításokat a tematikában meghatározott vizsga és képzettségi feltételeken túl az adott évre kiváltott MRSZ licensz érvényesíti.

2. A repülési jogosítás automatikusan megszűnik, ha

- „Növendék II” szintű siklóernyős 3 hónapnál, „Pilóta I” és „Pilóta II” szintű 6 hónapnál hosszabb ideig nem repül, illetve ha:

- „Pilóta I” jogosítású személy egy naptári éven belül 5 óra repült időnél kevesebbet teljesít;
- „Pilóta II” jogosítású két naptári éven belül egyszer sem repül legalább egy 2 órás időtartam feladatot.
- „Pilóta III” jogosítású személy két naptári éven belül egyszer sem repül 30 km feletti távfeladatot.

Az oktatói jogosítás érvényét veszíti, ha az oktató évente nem vesz részt legalább egy MRSZ szakmai továbbképzésen.

A „B” illetve „C” oktatói és az „Üzemi ellenőrző repülő” jogosítás érvényét veszíti, ha a jogosítással rendelkező két éven belül nem tud igazolni minimum 50 felszállást, egy 3 órás időtartam repülést, vagy helyette egy minimum 30 km-es távrepülést.

A szakoktatói jogosítások érvényüket veszítik, ha két éven belül a „Csörléses képzés szakoktatója” nem tud igazolni legalább 50 csörlő kezelést, a „Tandem szakoktató” legalább 50 tandem startot, a „PPG szakoktató” legalább 50 segédmotoros felszállást, a „Mentőernyő használat szakoktatója” legalább 2 gyakorló mentőernyőnyitást.

3. Az egyesület (klub, szakosztály) vezető pilótája a repülési jogosítást megvonhatja, ha a siklórepülő személy a repülések során jogosítási szintjének nem megfelelő repüléstechnikai gyakorlottságot tanúsít.

4. Az érvényét veszített jogosítások, csak új vizsgával szerezhetőek vissza. A repülési jogosítás megújításához a vezető pilóta saját belátása szerint ismételt elméleti vizsgát illetve megfelelő számú és fokú gyakorlat felügyelt végrehajtását írhatja elő. Az így végrehajtott ellenőrző repüléseket a vezető pilóta a feladatot végrehajtó repülési naplójában igazolja. Az érvényét veszített oktatói jogosításokat az MRSZ főpilóta-helyettese előtti vizsgával lehet megújítani.

5. Amennyiben a Polgári Légiközlekedési Hatóságnál egy baleset vagy esemény kapcsán államigazgatási eljárás indul, az érintett siklóernyős oktató, csörlőkezelő és tandem pilóta jogosítását az MRSZ az államigazgatási eljárás jogerős lezárásáig felfüggeszti. Amennyiben az államigazgatási eljárás mellett büntető vagy szabálysértési eljárás indul, a felfüggesztés időtartama a jogerős döntés meghozataláig tart.